

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** wabcothyl™
- **Artikkelnummer:** 830 702 087 4, 830 702 088 4, 830 702 089 4, 830 702 090 4
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
- **Kjemikaliekategori PC4** Frosthindrende og avisende produkter
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Antifrostmiddel.
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
WABCO Vertriebs GmbH & CO. KG
Am Lindener Hafen 21
30453 Hannover
Germany
Tel.: +49 511 922 0
- **Avdeling for nærmere informasjon:**
Informasjon kan du få via de angitte numrene i de enkelte land.
- **1.4 Nødnummer:**
Norge: 22 59 13 00
Giftnotruf Berlin +49 (0) 30 30 689 790 (Deutsch und Englisch)

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr. 1272/2008**

GHS02 Flamme

Flam. Liq. 2 H225 Meget brannfarlig væske og damp.

- **2.2 Etikettelementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**
Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer**

GHS02

- **Varselord Fare**
- **Faresetninger**
H225 Meget brannfarlig væske og damp.
- **Sikkerhetssetninger**
  - P210 Holdes borte fra varme, varme overflater, gnister, åpen flamme og andre antenningskilder. Røyking forbudt.
  - P280 Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
  - P240 Beholder og mottaksutstyr jordes/potensialutlignes.
  - P370+P378 Ved brann: Slukk med: CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle.
  - P403+P235 Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig.
  - P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.
- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Handelsnavn: wabcothyl™· **vPvB:** Ikke brukbar.

(fortsatt fra side 1)

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

- **Farlige innholdsstoffer:**

CAS: 64-17-5 EINECS: 200-578-6	etanol	☠ Flam. Liq. 2, H225	50-100%
CAS: 107-21-1 EINECS: 203-473-3	1,2-etandiol	⚠ Acute Tox. 4, H302	5-10%

- **Ytterligere informasjoner:**

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **Etter hudkontakt:** Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.
- **Etter øyekontakt:** Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.
- **Etter svelging:** Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
Fortumlet
Hodepine
Svimmelhet
Åndedrettsbesvær
Bevisstløshet
Kvalme
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slokkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
Skum, motstandsdyktig mot alkohol
CO₂, sand, slukningspulver. Bruk ikke vann.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Under brann kan det frisettes:
Kullmonoksyd (CO)
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:**
Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.
Bær hel beskyttelsesdrakt.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Bruk av åpen ild forbudt.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Handelsnavn: wabcothyl™

(fortsatt fra side 2)

Unngå kontakt med øyne og hud.

Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.

· **6.2 Miljøverntiltak:**

Ikke la produktet komme ned i mark/jordsmonn.

Forhindre at produktet kommer ned i kloakk, grøfter og kjellere.

La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.

· **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**

Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

Skyll ikke bort med vann eller med vannholdige rengjøringsmidler.

· **6.4 Henvisning til andre avsnitt**

Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.

Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.

Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

· **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering** Ved sakkyndig bruk er spesielle tiltak unødvendig.

· **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**

Bruk eksplosjonsbeskyttede apparater/armaturer og gnistfritt verktøy.

Dampene kan sammen med luft danne en eksplosjonsfarlig blanding.

Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.

Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.

· **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**

· **Lagring:**

· **Krav til lagerrom og beholdere:**

Beskytt mot sterk varme og direkte solinnstråling.

Må bare oppbevares i uåpnede originalbeholdere.

Sørg for gulv som er tett og motstandsdyktig mot løsningsmidler.

Lagres på et kjølig sted.

· **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.

· **Ytterligere informasjon om lagervilkårene:**

Hold beholderne tett tilsluttet.

Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.

· **Lagerklasse:** 3

· **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

· **Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg:**

Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.

· **8.1 Kontrollparametere**

· **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

64-17-5 etanol

AG | Langtidsverdi: 950 mg/m³, 500 ppm

107-21-1 1,2-etandiol

AG | Langtidsverdi: 10** mg/m³, 25* ppm

* damp: HT, ** støv: H

· **8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**

· **Personlig verneutstyr:**

· **Generelle verne- og hygienetiltak:** Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Handelsnavn: wabcothyl™

(fortsatt fra side 3)

- **Åndedrettsvern:** Filter A
- **Håndvern:**
Hansker / motstandsdyktig mot løsningsmidler
Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.
Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.
- **hanskemateriale** Nitrilkautsjuk
- **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**
Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.
- **Øyevern:** Tettsittende vernebrille
- **Kroppsværn:** Arbeidsbeskyttelsesdrakt

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

· alminnelige opplysninger

· Utseende:

Form:	Flytende
Farge:	Blå
Lukt:	Alkohollignende

· **pH-verdi:** 5 - 7

· Tilstandsendring

Smeltepunkt/smelteområde:	-114 °C (Ethanol)
Kokepunkt/kokeområde:	78 °C (Ethanol)

· **Flammepunkt:** 18 °C

· **Antennelighet (fast, gassformet):** Ikke brukbar.

· **Antennelsestemperatur:** 410 °C

· **Spaltningstemperatur:** Ikke bestemt.

· **Selvantennelighet:** Produktet er ikke selvantennelig.

· **Ekspløsjonsfare:** Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig. Dannelse av ekspløsjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.

· Ekspløsjongrenser:

Nedre:	3,5 Vol %
Øvre	15,0 Vol %

· **Damptrykk ved 20 °C:** 59 hPa

· **Tetthet ved 20 °C:** 0,81 g/cm³

· **relativt tetthet** Ikke bestemt.

· **damptetthet** Ikke bestemt.

· **fordampningshastighet** Ikke bestemt.

· **Løslighet i / blandbarhet med vann:**

Blandbar.

· **Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):** -0,32 log POW (Ethanol)

· Viskositet:

Dynamisk ved 20 °C:	1 mPas
Kinematisk:	Ikke bestemt.

· Løsningsmiddelandel:

Organiske løsningsmidler: 92,4 %

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Handelsnavn: wabcothyl™

(fortsatt fra side 4)

· 9.2 Annen informasjon

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som bør unngås**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
Sterk varme, flammer og gnister.
Tenningskilder.
- **10.5 Inkompatible materialer:**
Unngå kontakt med sterke oksidasjonsmidler.
Reaksjon med sterke syrer.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
Ingen ved riktig anvendelse og forskriftsmessig lagring.
Ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt giftighet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
- **Skader på arvestoffet i kjønnsceller**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Kreftfremkallende egenskap** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Reproduksjonstoksitet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – gjentatt eksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:**
Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
Ikke la stoffet komme uforynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.

(fortsatt på side 6)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Handelsnavn: wabcothyl™

(fortsatt fra side 5)

- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:**
Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
De angitte avfallsnøkklene er anbefalinger på grunnlag av den planlagte bruken av produktet.

- **Europeiske avfallslisten**

07 00 00	Avfall fra organiske kjemiske prosesser
07 07 00	avfall fra PBDB av finkjemikalier og av kjemiske produkter som ikke er spesifisert andre steder
07 07 04*	andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter

- **Ikke rengjort emballasje:**
- **Anbefaling:**
Emballasjen kan etter rengjøring brukes om igjen eller recycles.
Emballasjen skal deponeres iflg. reglene i emballasjeforordningen.

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

- **14.1 UN-nummer:**
- **ADR,RID,ADN, IMDG, IATA** UN1170
- **14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse**
- **ADR/RID/ADN** 1170 ETANOLLØSNING (ETYLALKOHOLLØSNING)
- **IMDG** ETHANOL SOLUTION (ETHYL ALCOHOL SOLUTION)
- **IATA** ETHANOL SOLUTION
- **14.3 transport fareklasser**
- **ADR,RID,ADN, IMDG, IATA**
-
- **klasse** 3 Brannfarlige væsker
- **Fareseddel** 3
- **14.4 Emballasjegruppe:**
- **ADR,RID,ADN, IMDG, IATA** II
- **14.5 Miljøfarer:**
- **Marine pollutant:** Nei
- **14.6 Særskilte forholdsregler for bruker** Advarsel: Brannfarlige væsker
- **Kemler-tall:** 33
- **EMS-nummer:** F-E,S-E
- **14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden** Ikke brukbar.
- **Transport/ytterligere informasjoner:**
- **ADR/RID/ADN**
- **Begrenset mengde (LQ)** 1L

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 14.12.2015

Versjon 3

revidert den: 14.12.2015

Handelsnavn: wabcothyl™

(fortsatt fra side 6)

· Transportkategori	2
· Tunnel restriksjonskode	D/E
· UN "Model Regulation":	U N 1 1 7 0 , E T A N O L L Ø S N I N G (ETYLALKOHOLLØSNING), 3, II

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- **Relevante satser**
H225 Meget brannfarlig væske og damp.
H302 Farlig ved svelging.
- **Avdeling som utsteder datablad:**
Sikkerhetsdatabladene ble utarbeidet i samarbeid med miljøkontoret Umweltkanzlei Dr. Rhein Beratungs- und Prüfgesellschaft mbH, telefon: 0049- 5066-900990.
- **Forkortelser og akronymer:**
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Liq. 2: Flammable liquids, Hazard Category 2
Acute Tox. 4: Acute toxicity, Hazard Category 4
- *** Data forandret i forhold til forrige versjon**

NO